STAROSTWO POWIATOWE W INOWROCŁAWIU

AKTUALIZACJA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO
NA LATA 2012-2015
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019

Wrzesień 2012

ABRYS

ul. Daleka 33, 60 – 124 Poznań

tel. (+48 61) 65 58 100 fax: (+48 61)65 58 101 www.abrys.pl e – mail: projekty@abrys.pl

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019

Zespół autorski:

mgr Joanna Witkowska
mgr Michał Grek
mgr Magdalena Ferfet

1. WSTĘP 7
1.1. Przedmiot opracowania 7
1.2. Zakres opracowania 7
1.3. Podstawa prawna opracowania 7
1.4. Źródła danych 7
1.5. Polityka Ekologiczna Państwa 8
2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO 9
2.1. Położenie i uwarunkowania z nim związane 9
2.2. Społeczeństwo – podstawowe informacje 11
2.3. Gospodarka 12
2.4. Infrastruktura inżynieryjno-techniczna 13
2.4.1. Zaopatrzenie mieszkańców w wodę 13
2.4.2. Odprowadzanie ścieków komunalnych 15
2.4.3. Charakterystyka zaopatrzenia powiatu w gaz ziemny 20
2.4.4. Charakterystyka zaopatrzenia powiatu w energię cieplną 20
2.4.5. Charakterystyka zaopatrzenia powiatu w energię elektryczną 22
2.4.6. Sieć komunikacyjna 22
2.5. Turystyka 23
3. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO 24
3.1. Położenie fizyczno-geograficzne i rzeźba terenu 24
3.2. Złoża kopalin 24
3.3. Zasoby glebowe 26
3.4. Wody powierzchniowe 27
3.5. Wody podziemne 29
3.6. Lasy i gospodarka leśna 29
3.7. Formy ochrony przyrody 31
3.7.1. Rezerwaty przyrody 32
3.7.2. Park krajobrazowy 32
3.7.3. Obszar chronionego krajobrazu (OChK) 33
3.7.4. Obszary Natura 2000 33
3.7.5. Pomniki przyrody 35
3.7.6. Użytki ekologiczne 35
3.8. Inne obszary cenne przyrodniczo 36
4. ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE MATERIAŁÓW, WODY I ENERGII 36
4.1. Materiałochłonność, wodochłonność, energochłonność 36
4.1.1. Analiza zużycia wody 36
4.1.2. Analiza stanu izolacji termicznej obiektów budowlanych, zapotrzebowanie na ciepło 37
4.1.3. Analiza zużycia gazu 38
4.1.4. Analiza zużycia energii elektrycznej 38
4.2. Potencjał i stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii 38
4.2.1. Energia wiatru 38
4.2.2. Energia z biomasy i biogazu 40
4.2.3. Energia słoneczna 43
4.2.4. Energia geotermalna 43
4.2.5. Energia wody 44
4.3. Kształtowanie stosunków wodnych, ochrona przed powodzią i skutkami suszy 47
5. ŚRODOWISKO I ZDROWIE. JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWO EKOLOGICZNE 49
5.1. Jakość gleb 49
5.2. Jakość wód 50
5.3. Jakość powietrza 55
5.4. Oddziaływanie hałasu 61
5.5. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych 65
5.6. Poważne awarie 66
5.7. Edukacja społeczności lokalnej 66
6. ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI NA TERENIE POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO 68
6.1. Odpady komunalne 68
6.1.1. Rodzaje, źródła powstawania, ilość i jakość wytworzonych odpadów 68
6.1.2. Systemy zbiórki odpadów komunalnych 69
6.2. Odpady azbestowe 71

6.3. INSTALACJE DO ODZYSKU I UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW ... 72
6.4. PROBLEMY W GOSPODARCE ODPADAMI NA TERENIE POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO ... 73
6.5. POZOSTAŁE ODPADY (GRUPY 1-19) ... 73

7. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA ... 75

7.1. INSTRUMENTY REALIZACJI PROGRAMU ... 75
7.1.1. Instrumenty prawne ... 75
7.1.2. Instrumenty finansowe ... 81
7.1.3. Instrumenty społeczne ... 82
7.1.4. Instrumenty polityczne ... 82
7.1.5. Instrumenty strukturalne ... 82
7.2. ORGANIZACJA ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM ... 82
7.3. SYSTEMY ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKOWEGO ... 83

8. KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA ... 83

9. LISTA PRZEDSIĘWZIĘĆ WŁASNYCH I KOORDYNOWANYCH PRZEWIDZIANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PROGRAMU ... 86

10. MIERNIKI REALIZACJI AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ... 102

11. PODSUMOWANIE ... 106

12. LITERATURA ... 107

Spis Tabel

Tabela 1 Użytkowanie gruntów w powiecie inowrocławskim ... 11
Tabela 2 Stan i zmiany liczby ludności powiatu inowrocławskiego w latach 2002-2011 ... 11
Tabela 3 Sieć wodociągowa w powiecie inowrocławskiego w latach 2008-2011 ... 13
Tabela 4 Infrastruktura wodociągowa w gminach powiatu inowrocławskiego w 2011 r. ... 15
Tabela 5. Sieć kanalizacyjna w powiecie inowrocławskim w latach 2008-2011 ... 15
Tabela 6. Informacje dotyczące oczyszczanych ścieków w latach 2008 i 2011 ... 16
Tabela 7 Infrastruktura kanalizacyjna w gminach powiatu inowrocławskiego w 2011 r. ... 19
Tabela 8 Wykaz oczyszczalni przemysłowych na terenie powiatu inowrocławskiego ... 19
Tabela 9 Charakterystyka sieci gazowej w powiecie inowrocławskim w latach 2008 - 2011 ... 20
Tabela 10 Charakterystyka sieci cieplnej w powiecie inowrocławskim w latach 2008 - 2010 ... 22
Tabela 11 Zaopatrzenie w energię elektryczną w powiecie inowrocławskim w latach 2008 i 2010 ... 22
Tabela 12 Zasoby złóż kopalin i ich wydobycie na terenie powiatu inowrocławskiego w 2011 r. ... 24
Tabela 13 Koncesje na eksploatację złóż na terenie powiatu inowrocławskiego ... 25
Tabela 14 Powierzchnia gruntów leśnych na terenie powiatu inowrocławskiego w 2011 r. ... 29
Tabela 15 Tereny zieleni urządzonej w powiecie inowrocławskim ... 36
Tabela 16 Zużycie wody w latach 2008 i 2011 r. na terenie powiatu inowrocławskiego ... 36
Tabela 17 Zmiany zużycia wody w gospodarstwach domowych powiatu inowrocławskiego ... 37
Tabela 18 Zaopatrzenie w energię elektryczną w powiecie inowrocławskim w latach 2008 i 2010 ... 38
Tabela 19 Pozyskanie biogazu z roślin uprawnych ... 41
Tabela 20 Charakterystyczne stany wód dla sygnalizacyjnego posterunku wodowskazowego w m. Pakość ... 47
Tabela 21 Charakterystyczne dane dla zbiornika Pakość ... 47
Tabela 22 Informacje o spółkach wodnych Powiatu Inowrocławskiego za rok 2012 ... 48
Tabela 23 Wyniki badań odczynu gleby w latach2009 i 2011 r. w powiecie inowrocławskim ... 49
Tabela 24 Wyniki badań zasobności gleby w makroelementy za lata 2010-2011 w powiecie inowrocławskim ... 49
Tabela 25 Ocena stanu wód wybranych rzek na terenie powiatu inowrocławskiego w latach 2010-2011 r. ... 52
Tabela 26 Emisja zanieczyszczeń do powietrza na terenie powiatu inowrocławskiego na podstawie wydanych pozwoleń emisyjnych w latach 2004-2012 ... 56
Tabela 27 Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu inowrocławskiego w latach 2008 i 2011 r. ... 59
Tabela 28 Wyniki rocznej oceny jakości powietrza w 2011 r. dla strefy kujawsko-pomorskiej ... 60
Tabela 29 Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku ... 61
Tabela 30 Ruch kołowy na drogach krajowych powiatu inowrocławskiego w 2010 r. ... 62
Tabela 31 Ruch kołowy na drogach wojewódzkich powiatu inowrocławskiego w 2010 r. ... 62
Tabela 32 Wyniki pomiarów hałasu drogowego w 2010 r. w mieście Inowrocław (pora dzienna i nocna) ... 63
Tabela 33 Zmieszane odpady komunalne zebrane na terenie powiatu inowrocławskiego ... 68
Tabela 34 Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na terenach gmin powiatu inowrocławskiego ... 71
Tabela 35 Wyroby azbestowe usunięte z terenu gmin w latach 2009-2011 ... 72
Tabela 36 Lista posiadaczy odpadów prowadzących instalacje do ich odzysku lub unieszkodliwiania ... 74
Tabela 37 Harmonogram realizacji przedsięwzięć priorytetowych ... 87
Tabela 38 Zadania inwestycyjne zaplanowane do realizacji w latach 2012-2015 oraz 2016-2019 ... 98
Tabela 39 Mierniki monitorowania efektywności Programu ... 103

Spis Rysunków

Rysunek 1 Priorytety Polityki Ekologicznej Rzeczpospolitej Polskiej w latach 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016 (Źródło: Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016). 8
Rysunek 2 Powiat Inowrocławski 10
Rysunek 3 Rozwój sieci wodociągowej na terenie powiatu inowrocławskiego w latach 2008-2011 13
Rysunek 4 Rozwój sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu inowrocławskiego w latach 2008-2011 16
Rysunek 5 Struktura paliw zużytych do produkcji energii elektrycznej sprzedanej w 2011 r. przez Grupę ENEA (Źródło: opracowanie własne na podstawie http://www.enea.pl/) 22
Rysunek 6 Zużycie wody ogółem w gminach powiatu inowrocławskiego w 2011 r. (Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS) 37
Rysunek 7 Strefy energii wiatru w Polsce wg H. Lorenc (Źródło: Ośrodek Meteorologii IMiGW) 39
Rysunek 8 Zasoby i możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii – istniejące i projektowane elektrownie wiatrowe według mocy zainstalowanej w 2009 r. (Źródło: „Odnawialne źródła energii – zasoby i możliwości wykorzystania na terenie województwa kujawsko-pomorskiego" Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku) 40
Rysunek 9 Wyniki pomiaru hałasu komunikacyjnego na terenie miasta Inowrocław w 2010 r. (Źródło: WIOŚ w Bydgoszczy) 64

Wykaz skrótów:

ARiMR Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
b.d. brak danych
BDL bank danych lokalnych
GDDKiA Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GUS Główny Urząd Statystyczny
IMGW Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej,
JCW Jednolita Część Wód
JCWPd jednolita Część Wód Podziemnych
KP PSP Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej
KPGO Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014
KPOŚK Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
LDWN długookresowy poziom dźwięku dla pory dziennej, wieczornej i nocnej
RPO-WKP Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego
KPZMiUW Kujawsko-Pomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
NFOŚiGW Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OChK obszar chronionego krajobrazu
OSCh-R Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
OSN obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenia
OSO Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków
OZE odnawialne źródła energii
PEP Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016
PIG Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa
PIS Państwowa Inspekcja Sanitarna
POŚ Program Ochrony Środowiska
PPP Partnerstwo Publiczno Prywatne
PROW Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013
RDLP Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RGOK Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi
RLM rzeczywista liczba mieszkańców
RZGW Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SOO Specjalne Obszary Ochrony siedlisk
SUW stacja uzdatniania wody
UE Unia Europejska
WFOŚiGW Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WPGO Wojewódzki Program Gospodarki Odpadami
WSSE Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
ZDP Zarząd Dróg Powiatowych
ZDW Zarząd Dróg Wojewódzkich
ZEC Zakład Energetyki Cieplnej

1. Wstęp

1.1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest druga aktualizacja Programu Ochrony Środowiska Powiatu Inowrocławskiego. Pierwszy „Program Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami Powiatu Inowrocławskiego" przyjęty został Uchwałą Nr XIX/121/2004 Rady Powiatu Inowrocławskiego z dnia 28 stycznia 2004 r. Program został zaktualizowany i przyjęty Uchwałą Nr XXVII/261/2009 Rady Powiatu Inowrocławskiego z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska z Planem Gospodarki Odpadami Powiatu Inowrocławskiego 2010".

1.2. Zakres opracowania

Program swoją strukturą bezpośrednio nawiązuje do Programu Ochrony Środowiska Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018 oraz do Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009–2012 z perspektywą do roku 2016.

Z dniem 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 152, poz. 897), która wprowadza zmiany w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2010r. Nr 185, poz. 1243 z późn. zm.) w zakresie zasad i zakresu opracowywania wojewódzkich planów gospodarki odpadami. W myśl wprowadzonych zmian zarząd województwa, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, sporządza projekt wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, obejmujący plan działań na sześć lat i perspektywę do dwunastu lat. Dotychczas obowiązywał Program ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018", uchwalony przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr XVI/299/11 z dnia 19 grudnia 2011r. Z dniem 24 września 2012 r. Uchwałą Nr XXVI/434/12 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie uchwalenia „Planu gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2012-2017 z perspektywą na lata 2018-2023" Wojewódzki plan gospodarki odpadami przestaje stanowić integralną część wojewódzkiego programu ochrony środowiska. Staje się dokumentem odrębnym, zgodnym z polityką ekologiczną państwa, krajowym planem gospodarki odpadami i służy realizacji zawartych w nim celów.

Program Ochrony Środowiska Powiatu Inowrocławskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019, określający kierunki polityki ekologicznej należy traktować jako wypełnienie obowiązku aktualizacji Polityki Ekologicznej Państwa, a więc odniesienia jej celów i niezbędnych działań do aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz stanu środowiska. Potrzeba tej aktualizacji wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska art. 13-18 (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.). Stwarza to, z jednej strony szansę szybkiego rozwiązania wielu problemów ochrony środowiska i poprawy jakości życia mieszkańców, przykładowo poprzez możliwość korzystania ze środków finansowych UE, z drugiej strony oznacza konieczność spełnienia wymagań wynikających z Traktatu Akcesyjnego oraz osiągania celów wspólnotowej polityki ekologicznej.

Prawo ochrony środowiska w art. 17 ust. 1 wprowadza obowiązek przygotowywania i aktualizowania programu ochrony środowiska, zgodnie z wytycznymi opracowania i przyjęcia przez państwo Polityki Ekologicznej.

1.3. Podstawa prawna opracowania

Obowiązek wykonania Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.). Zgodnie z przepisami ww. ustawy z wykonania programów zarząd powiatu sporządzą co 2 lata raporty, które przedstawiane są radzie powiatu (art. 18). Aktualizacja programu ochrony środowiska jest odzwierciedleniem Polityki Ekologicznej Państwa, mającym wdrożyć jej ustalenia na odpowiednio niższym poziomie. Politykę Ekologiczną Państwa przyjmuje się na 4 lata, z tym że przewidziane w niej działania w perspektywie obejmują kolejne 4 lata.

1.4. Źródła danych

Opracowując program wykorzystano dane uzyskane z poniżej przedstawionych jednostek:

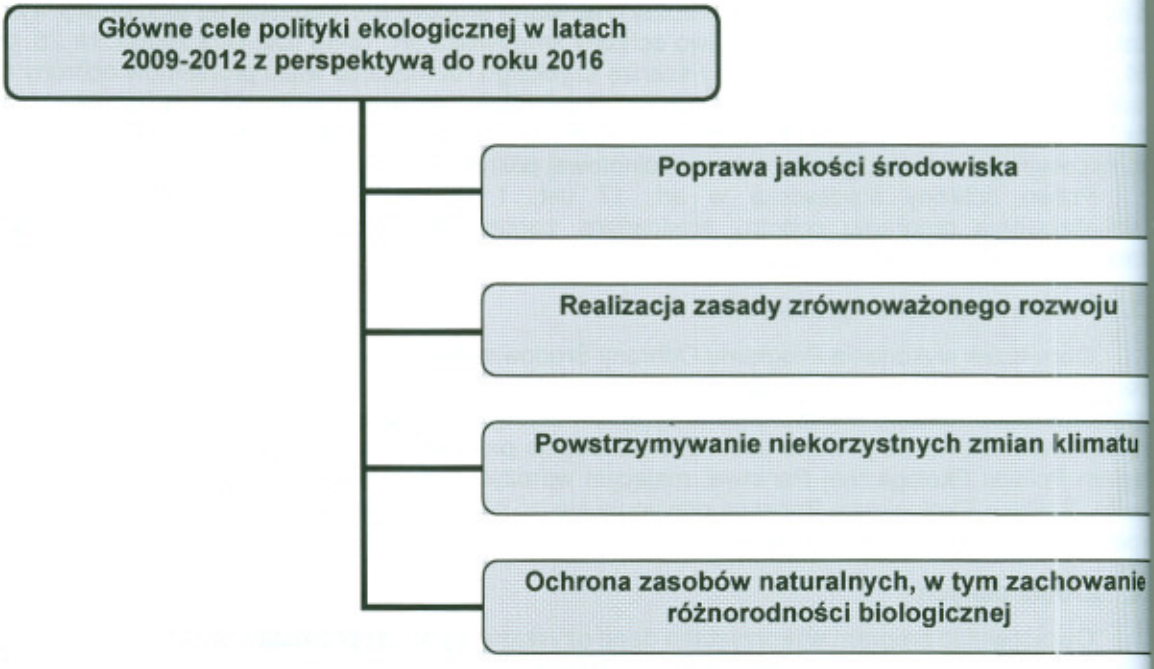
- Starostwo Powiatowe w Inowrocławiu,
- Gmina Janikowo
- Gmina Dąbrowa Biskupia
- Gmina Gniewkowo
- Gmina Kruszwica

- Gmina Inowrocław
- Gmina Pakość
- Gmina Rojewo
- Miasto Inowrocław
- Gmina Złotniki Kujawskie
- Nadleśnictwo Gniewkowo,
- Nadleśnictwo Gołąbki,
- Nadleśnictwo Miradz,
- Nadleśnictwo Solec Kujawski,
- Kujawsko – Pomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Włocławku,
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy (ZDW),
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA),
- Państwowa Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Inowrocławiu,
- Urząd Marszałkowski w Toruniu,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (WIOŚ),
- Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Toruniu,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy,
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu,
- Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Bydgoszczy,
- Państwowy Instytut Geologiczny (IKAR, MIDAS),
- Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (GEOPORTAL),
- Główny Urząd Statystyczny (GUS), zwłaszcza Bank Danych Lokalnych (BDL) GUS,
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW).

1.5. Polityka Ekologiczna Państwa

W grudniu 2008 r. Rada Ministrów przyjęła Politykę Ekologiczną Państwa na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016.

Polityka Ekologiczna jest dokumentem strategicznym, określającym cele i priorytety ekologiczne, a poprzez to wskazującym kierunek działań koniecznych dla zapewnienia właściwej ochrony środowisku przyrodniczemu. Do realizacji tych założeń władze samorządowe przygotowują odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska.

Rysunek 1 Priorytety Polityki Ekologicznej Rzeczpospolitej Polskiej w latach 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016 (Źródło: Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016).

Cele pośrednie, to przede wszystkim nacisk na ochronę powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu, a przede wszystkim spełnianie standardów określonych przez UE w tym temacie. Dla terenów, które ich nie spełniają muszą zostać opracowane i wykonane programy naprawcze. Polska powinna także położyć duży nacisk na promocję energii pozyskiwanej z odnawialnych źródeł energii (OZE), a także modernizację przemysłu energetycznego.

Wypełnianie założeń Polityki Ekologicznej stało się bodźcem do powołania nowych organów – Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i regionalnych dyrektorów ochrony środowiska. Jest to krok mający na celu uproszczenie i przyspieszenie procedur środowiskowych.

Priorytetem jest weryfikacja listy obszarów NATURA 2000, jak również kontynuacja zalesień i zadrzewień w celu tworzenia korytarzy ekologicznych łączących kompleksy leśne. Ma to ogromne znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej fauny i flory. Wszystkie państwa, w tym także Polska muszą pamiętać o racjonalnym gospodarowaniu zasobami naturalnymi, w szczególności wodą. Polityka Ekologiczna kładzie nacisk na racjonalne korzystanie z zasobów geologicznych i poprawę gospodarki odpadami, zwłaszcza komunalnymi. Gospodarowanie pieniędzmi pozyskanymi z Unii Europejskiej powinno być bardziej efektywne i w dużej mierze skupić się na wyposażaniu kolejnych aglomeracji w oczyszczalnie ścieków i systemy wodno-kanalizacyjne.

Ponadto do głównych wyzwań podjętych w Polityce Ekologicznej Państwa zaliczyć należy: realizację założeń dyrektywy unijnej CAFE, dotyczącej ograniczenia emisji pyłów i o konieczności redukcji o 75% ładunku azotu i fosforu w oczyszczanych ściekach komunalnych; sporządzanie map akustycznych dla wszystkich miast powyżej 100 tys. mieszkańców i opracowywanie planów walki z hałasem; prace nad dokumentem dotyczącym nadzoru nad chemikaliami dopuszczonymi na rynek (wdrażanie unijnego rozporządzenia REACH).

Polityka Ekologiczna zawsze kładzie duży nacisk na podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa zgodnie z zasadą - „myśl globalnie, działaj lokalnie". Polska powinna zadbać również o opracowanie programów strategicznych dotyczących ryzyka powodziowego, ochrony gleb, rekultywacji terenów zdegradowanych i ochrony przed hałasem.

2. Charakterystyka środowiska społeczno-gospodarczego powiatu inowrocławskiego

2.1. Położenie i uwarunkowania z nim związane

Powiat inowrocławski leży na Kujawach, zajmuje południowo-zachodnią część województwa kujawsko-pomorskiego.

Rozciąga się na powierzchni 1225 km². Powiat sąsiaduje od północy z powiatem bydgoskim i toruńskim, od wschodu graniczy z powiatem aleksandrowskim oraz radziejowskim, od południa z powiatem konińskim i mogileńskim, a od zachodu z powiatem żnińskim.

Powiat tworzą: 1 gmina miejska – miasto Inowrocław, 4 gminy miejsko-wiejskie: Gniewkowo, Janikowo, Kruszwica, Pakość, oraz 4 gminy wiejskie: Dąbrowa Biskupia, Inowrocław, Rojewo, Złotniki Kujawskie.

Siedzibą władz powiatu jest Starostwo Powiatowe w Inowrocławiu położonej w przybliżeniu w centralnej części powiatu w odległości 42 km od Bydgoszczy (siedziby Urzędu Wojewódzkiego) i 36 km od Torunia (siedziby Urzędu Marszałkowskiego).

Centralna część powiatu leży na Równinie Inowrocławskiej. Według geografów jest to najbardziej płaski teren w Polsce, wznosi się przeciętnie od 80 do 108 m n.p.m. Pod Równiną występują złoża soli kamiennej zalegające na głębokości ok. 100 – kilku tyś m.p.p.t. Ok. 76 % powierzchni powiatu stanowią użytki rolne, zaś 10,8 % to lasy. W południowej i zachodniej części powiatu znajdują się jeziora rynnowe. – Zbiornik Pakoski i Mielno oraz największe z nich Gopło, wraz z przepływającą przez nie rzeką Noteć.

Obszar powiatu znajduje się w cieniu opadowym wzniesień pojeziernych na NW (północny zachód) i W (zachód), ma najniższy w Polsce średni opad roczny, około 500 mm, dlatego mimo dobrych gleb stanowi to czynnik bardzo niekorzystny.

Rysunek 2 Powiat Inowrocławski

Gminy powiatu inowrocławskiego mają charakter rolniczy. Całkowita powierzchnia powiatu wynosi 1 224,2km^2, z czego ponad 76% zajmują grunty rolne, a około 10,8% - lasy różnych form własności. Pozostałą powierzchnię zajmują m.in. grunty pod wodami, grunty zabudowane i nieużytki. W powierzchni użytków rolnych powiatu dominują grunty orne (prawie 89%), następnie łąki i pastwiska (ponad 10%) i sady z niespełna 1% udziałem. Powiat inowrocławski pod względem lesistości zajmuje końcowe miejsce rankingu w województwie kujawsko-pomorskim.

W tabeli 1 przedstawiono szczegółową strukturę użytkowania gruntów w powiecie inowrocławskim.

Tabela 1 Użytkowanie gruntów w powiecie inowrocławskim

Wyszczególnienie	Pow. ogólna [ha]	Użytki rolne					Lasy i grunty leśne [ha]	Pozostałe grunty (pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki [ha]
		razem [ha]	grunty orne [ha]	sady [ha]	łąki trwałe [ha]	pastwiska trwałe [ha]		
Gmina Dąbrowa Biskupia	14691	10578	9509	46	548	475	3030	1083
Miasto i Gmina Gniewkowo	17925	11505	10576	67	478	384	4742	1678
Miasto Inowrocław	3043	1301	1246	15	27	13	1	1741
Gmina Inowrocław	17120	14661	13272	78	733	578	389	2070
Miasto i Gmina Janikowo	9175	7296	7129	33	68	66	136	1743
Miasto i Gmina Kruszwica	26353	21230	19079	135	1449	567	1203	3920
Miasto i Gmina Pakość	8621	6572	5720	99	517	236	382	1667
Gmina Rojewo	11960	8735	6653	53	1345	684	2455	770
Gmina Złotniki Kujawskie	13535	11410	9588	287	1144	391	887	1238
POWIAT	**113 028**	**42624**	**37 687**	**215**	**6033**	**3902**	**54 436**	**10835**

Źródło: Dane z Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu na dzień 1 stycznia 2012 r.

2.2. Społeczeństwo – podstawowe informacje

Charakterystyka społeczna przedstawiona w niniejszym podrozdziale została opracowana na podstawie danych GUS, ze szczególnym uwzględnieniem statystyk regionalnych przygotowanych przez Urząd Statystyczny w Bydgoszczy[3], oraz danych z Urzędów Pracy.

Pod koniec 2011 r. na terenie powiatu inowrocławskiego mieszkało 164 965 osób, z czego 65,2% stanowili mieszkańcy obszarów miejskich. Prawie 46% ludności powiatu stanowili mieszkańcy miasta Inowrocław. Najmniej zaludnioną jednostką jest gmina Rojewo skupiająca niespełna 2,9% populacji powiatu. W okresie ostatniego dziesięciolecia liczba mieszkańców powiatu systematycznie spadała i zmalała o 0,8%. Liczba ludności zamieszkującej miasta spadła o 1,8%, natomiast liczba ludności zamieszkującej obszary wiejskie w ciągu ostatnich 10 lat zwiększyła się o 1,1%. Dopiero w 2011 r. niemal we wszystkich gminach (oprócz obszaru wiejskiego gminy Gniewkowo) zanotowano wzrost liczby mieszkańców w stosunku do roku 2010 o 0,7%.

W analizowanej dekadzie najwyższy przyrost liczby ludności zaobserwowano na obszarze gminy Rojewo (3,7%) oraz na terenie gminy Inowrocław (3,1%) najniższy na obszarze gminy Dąbrowa Biskupia (-2,9%) i miasta Inowrocław (-2,5%).

Tabela 2 Stan i zmiany liczby ludności powiatu inowrocławskiego w latach 2002-2011

Jednostka administracyjna	Liczba ludności w latach									
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Miasto Inowrocław	77936	77891	77647	77313	76849	76489	76267	76137	75802	75938
Gmina Inowrocław	10992	11069	11097	11074	11096	11120	11099	11125	11204	11346
Gm. Dąbrowa Biskupia	5306	5268	5254	5207	5181	5159	5138	5119	5105	5153
Gmina Gniewkowo	14832	14833	14782	14734	14686	14712	14747	14741	14727	14941
- obszar miejski	7352	7345	7301	7250	7252	7213	7224	7214	7182	7413
- obszar wiejski	7480	7488	7481	7484	7434	7499	7523	7527	7545	7528

[3] Statystyczne Vademecum Samorządowca 2011 r, Publikacje Elektroniczne US w Bydgoszczy.

Gmina Janikowo	13653	13660	13670	13623	13622	13626	13581	13555	13497	13653
-obszar miejski	9093	9103	9072	9084	9131	9134	9097	9124	9073	9184
- obszar wiejski	4560	4557	4598	4539	4491	4492	4484	4431	4424	4469
Gmina Kruszwica	20182	20181	20206	20043	19961	19891	19800	19759	19741	20018
- obszar miejski	9464	9415	9412	9380	9323	9312	9275	9226	9211	9269
- obszar wiejski	10718	10766	10794	10663	10638	10579	10525	10533	10530	10749
Gmina Pakość	9964	9935	9968	9972	9943	9957	9910	9904	9898	9977
- obszar miejski	5802	5799	5798	5796	5795	5815	5762	5787	5774	5844
- obszar wiejski	4162	4136	4170	4176	4148	4142	4148	4117	4124	4133
Gmina Rojewo	4590	4601	4591	4596	4628	4632	4649	4690	4719	4768
Gm. Złotniki Kujawskie	8933	8924	8953	8965	8977	8985	9022	9082	9094	9171
Powiat inowrocławski	**166388**	166362	166188	165527	164943	164571	164213	164112	163787	**164965**

wzrost liczby ludności w stosunku do roku poprzedniego
spadek liczby ludności w stosunku do roku poprzedniego

Źródło: opracowanie na podstawie danych z BDL GUS wg stanu na 31 grudnia 2011 r.

Powiat inowrocławski znajduje się na 1 miejscu w województwie kujawsko-pomorskim pod względem gęstości zaludnienia wśród powiatów ziemskich, natomiast na 4 miejscu wśród wszystkich powiatów w tym grodzkich. Gęstość zaludnienia dla tego obszaru wynosi 134 os./km^2. Z dostępnych danych wynika, że najwyższy wskaźnik gęstości zaludnienia dotyczył miasta Inowrocław (1243 os./km^2), następnie gmin Janikowo i Pakość (147-114 os./km^2), natomiast najniższy wskaźnik charakteryzował gminy Dąbrowa Biskupia i Rojewo (35-39 os./km^2).

Z danych GUS wynika, że w 2010 r. 18,6% ludności powiatu znajdowała się w wieku przedprodukcyjnym, 65,5% w wieku produkcyjnym a 16,0% w wieku poprodukcyjnym. Z roku na rok spada liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, wzrasta natomiast liczba osób w pozostałych grupach wiekowych.

Stopa bezrobocia na koniec czerwca 2012 r. kształtowała się na analizowanym terenie na poziomie 21,7% - była wyższa od stopy dla województwa (16,7%) i kraju (12,4%). Pod względem jej wysokości powiat inowrocławski zajmował trzynaste miejsce w gronie wszystkich powiatów w województwie kujawsko-pomorskim (10 miejsce przy uwzględnieniu wyłącznie powiatów ziemskich)[4].

2.3. Gospodarka

Powiat inowrocławski jest regionem o średnio rozwiniętej gospodarce. Działalność gospodarczą prowadzą podmioty gospodarcze sektora publicznego oraz podmioty zaliczane do sektora własności prywatnej. Według danych GUS (2010 r.) na terenie powiatu inowrocławskiego zarejestrowanych było 13 349 podmiotów gospodarczych. Dominującą gałęzią gospodarczą na terenie poszczególnych gmin są usługi stanowiące ponad 76% podmiotów, przedsiębiorstwa prowadzące działalność przemysłową i budowlaną stanowią niemal 19%, natomiast prowadzących działalność rolniczą, leśniczą stanowią ok. 4,6%. Zdecydowaną większość stanowią podmioty gospodarcze z sektora prywatnego (96,5%).

Stolica powiatu - Inowrocław łączy funkcje miasta uzdrowiskowego z rozbudowaną siecią sanatoriów i ośrodka gospodarczego. Miasto stanowi jeden z bardziej rozwiniętych ośrodków przemysłowych województwa kujawsko-pomorskiego. W mieście stanowiącym centrum gospodarcze powiatu skupiona jest większość podmiotów gospodarczych, zarejestrowanych na terenie powiatu inowrocławskiego. O gospodarczym znaczeniu Inowrocławia decyduje koncentracja przemysłu chemicznego, poligraficznego, maszynowego i spożywczego oraz rozwijający się handel i usługi.

Do największych podmiotów gospodarczych w powiecie należą: SODA POLSKA CIECH Sp. z o.o., wraz z Zakładem produkcyjnym Soda Mątwy w Inowrocławiu i Zakładem produkcyjnym Janikosoda w Janikowie, ponadto Inowrocławskie Kopalnie Soli „Solino" S.A, Inofama S.A w Inowrocławiu, Zakłady Tłuszczowe „Kruszwica" S.A. w Kruszwicy, Krajowa Spółka Cukrowa S.A. w Toruniu, oddział Cukrownia „Kruszwica" w Kruszwicy, „Cykoria" S.A w Wierzchosławicach, „Bonduelle" Polska S.A w Gniewkowie, Zakład Poligraficzno Wydawniczy „Pozkal".

[4] dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu, stan na 30.06.2012 r. [http://www.wup.torun.pl]

2.4. Infrastruktura inżynieryjno-techniczna

2.4.1. Zaopatrzenie mieszkańców w wodę

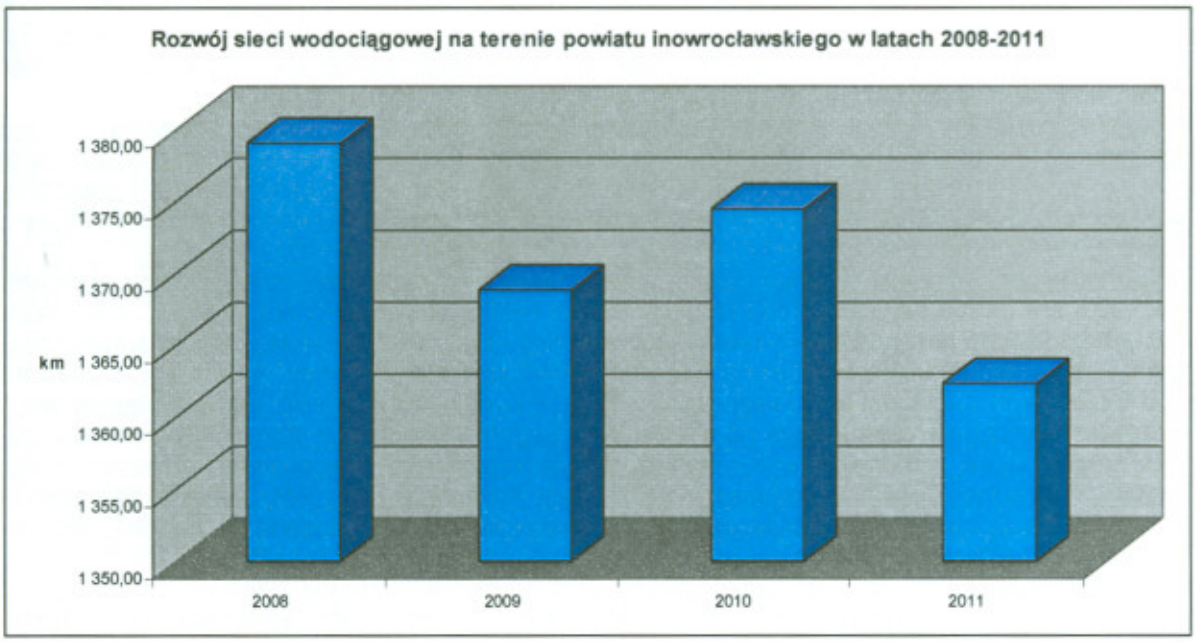
Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej w powiecie inowrocławskim w 2011 r. wynosiła 1 362,3 km. Liczba przyłączeń wodociągowych prowadzących do budynków wynosiła 18 365 sztuk. W porównaniu do roku 2008 liczba mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej wzrosła o 1,2%.

Szczegółowe informacje dotyczące sieci wodociągowej przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3 Sieć wodociągowa w powiecie inowrocławskiego w latach 2008-2011

Parametr	jednostka	2008	2009	2010	2011
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	1 379,0	1368,8	1374,5	1362,3*
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	18112	18665	18905	18365*
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	% ogółu	93,9	94,1	94,2	94,6*
ludność korzystająca z sieci wodociągowej w miastach	osoba	105519	105388	104965	b.d.
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	154175	154493	154229	156099
woda z wodociągów na 1 mieszkańca	m^3	32,2	31,2	30,4	b.d.
woda z wodociągów na 1 korzystającego / odbiorcę	m^3	34,4	33,1	32,3	b.d.
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam3	5300,5	5115,1	4985,7	5030,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS, * dane na podstawie przeprowadzonej ankietyzacji Gmin

Rysunek 3 Rozwój sieci wodociągowej na terenie powiatu inowrocławskiego w latach 2008-2011

Gminy powiatu inowrocławskiego są dobrze wyposażone w infrastrukturę wodociągową. Najwyższym udziałem ludności korzystającej z sieci wodociągowej na terenie poszczególnych jednostek powiatu inowrocławskiego w 2011 r. deklarowały gminy: Janikowo, miasto Inowrocław, Dąbrowa Biskupia, Złotniki Kujawskie, Kruszwica, Gniewkowo (powyżej średniej dla województwa = 90,7%). Najniższy wskaźnik dotyczył: gminy Inowrocław i Rojewo (poniżej średniej dla województwa).

Poniżej przedstawiono najnowsze informacje (maj/czerwiec 2012 r.) na temat infrastruktury wodociągowej pochodzące m.in. z ewidencji powiatu i poszczególnych gmin oraz z ewidencji przedsiębiorstw działających lokalnie w zakresie uzdatniania wody i zaopatrzenia ludności, które udzieliły odpowiedzi na przesłaną ankietę.

Gmina Dąbrowa Biskupia - posiada sieć wodociągową o długości równej 165,6 km (liczba przyłączy –1200 sztuk). Gmina zwodociągowana jest w 99%. Do sieci wodociągowej podłączonych jest 5190 mieszkańców. Ujęcia wody ogółem w liczbie 2 sztuki zlokalizowane są w miejscowościach: Dąbrowa Biskupia (2 studnie o wydajności 1500 m^3/h), Parchanie (3 studnie o wydajności 1200 m^3/h). Na ujęciach znajdują się stacje uzdatniania wody, które obsługują następujące miejscowości: SUW Dąbrowa Biskupia obsługuje miejscowości: Dąbrowa Biskupia, Przybysław, Chróstowo, Walentynowo, Chlewiska, Mleczkowo, Bąkowo, Pieranie Sobiesiernie, Głojkowo, Pieczyska, Radojewice Niemojewo, Konary, Dziewę, Nowy Dwór; SUW Parchanie obsługuje miejscowości: Parchanie, Parchanki, Modliborzyce, Rejna, Brudnię, Stanomin, Wola Stanomińską, Wonorze, Zagajewice, Zagajewiczki, Ośniszczewo, Ośniszczewko, oraz miejscowości z gminy Gniewkowo: Żyrosławice, Gąski, Szpital.

Gmina Gniewkowo – długość czynnej sieci wodociągowej wynosi 154,9 km, liczba przyłączy wynosi 1955 sztuk. Gmina zwodociągowana jest w ok. 93%. Gminę obsługują dwa ujęcia wody podziemnej Gniewkowo-Lipie (liczba studni 5, wydajność ujęcia 300 m^3/h, ujęcie posiada ustanowioną strefę ochrony bezpośredniej i pośredniej), ujęcie Murzynno (liczba studni – 2, wydajność ujęcia 11,5 m^3/h, posiada ustanowiona strefę ochrony bezpośredniej). Stacja uzdatniania wody w Gniewkowie obsługuje następujące miejscowości: Gniewkowo, Lipie, Michałowo, Buczkowo, Perkowo, Markowo, Kijewo, Kawęczyn, Star Grabie, Kaczkowo, Wielowieś, Chrząstowo, Godzięba, Dablin, Dąbie, Kępa Kujawska, Wierzchosławice, Skalmierowice, Suchatówka, Zajezierze, Wierzbiczany, Bąbolin, Ostrowo. SUW w Murzynnie obsługuje miejscowości: Murzynno, Murzynko, Klepary. Ponadto na terenie gminy znajduje się jedno ujęcie publiczne o wydajności 1,5 m^3/h.

Gmina Inowrocław - posiada sieć wodociągową o długości równej 188,6 km (liczba przyłączy – 2593 sztuki). Na terenie gminy zlokalizowanych jest 6 ujęć wody. Na koniec 2011 r. z wodociągów pobrano 755 400 m^3 wody. Stan techniczny urządzeń wodociągowych oceniany jest jako dostateczny –budynki Stacji Uzdatniania Wody wymagają remontów budowlanych. Istniejące wodociągi w obszarach eksploatowanych przez zakład, a są to obszary wiejskie (rozległe) wymagają zwiększania średnic celem podnoszenia wydajności. Konieczność ta wynika z ogromnej industrializacji obszarów wiejskich. Istnieje potrzeba tworzenia nowych ujęć wody (odwiertów), ponieważ wydobycie wody sięga granic pozwoleń wodno-prawnych.

Miasto Inowrocław - posiada sieć wodociągową o długości równej 235,6 km bez przyłączy, 319 km z przyłączami (liczba przyłączy – 4638 sztuk). Miasto zaopatrywane jest w wodę z ujęcia Trzaski składającego się z 19 studni o wydajności 540 m^3/h, ujęcie posiada ustanowioną strefę ochrony pośredniej i bezpośredniej. Na koniec roku z ujęcia pobrano 3552,29 m^3 wody. Stopień zwodociągowania miasta kształtuje się na poziomie 99,5%.

Gmina Janikowo - posiada sieć magistralną o długości 4,9 km, rozdzielczą sieć wodociągową o długości 99,3 km (liczba przyłączy 1350 sztuk). Stopień zwodociagowania gminy wynosi 100%, natomiast z wodociągów korzysta 13642 mieszkańców. Gminę obsługują dwa ujęcia wody: Wierzejewice - główne ujęcie zaopatrujące całą gminę podczas normalnego zużycia wody, składa się z 2 studni czwartorzędowych i 2 studni trzeciorzędowych o łącznej wydajności 263 m^3/h, ujęcie Kołodziejewo - jest ujęciem awaryjnym składającym się z 2 studni czwartorzędowych o wydajności 30 m^3/h. Na ujęciach pracują stacje uzdatniania wody, które obsługują następujące miejscowości: Janikowo, Trląg Głogówiec, Dębowo, Dębina, Sosnówiec, Kołodziejewo, Pałuczyna, Huby Pałuczyńskie, Wierzejewice, Broniewice, Dobieszewice, Dobieszewiczki, Sielec, Koluda Wielka, Koluda Mała, Ludzisko, Balice Skalmierowice, Góry Ołdrzychowo.

Gmina Kruszwica - posiada sieć wodociągową o długości całkowitej równej 202,1 km z przyłączami bez przyłączy 132,6 km (liczba przyłączy – 2983 sztuki). Gmina zwodociągowana jest w 98,9%. Do sieci wodociągowej podłączone są 19 623 osoby. Ujęcia wody ogółem w liczbie 4 sztuki zlokalizowane są w miejscowościach: Kruszwica (4 studnie o łącznej wydajności 300 m^3/h, ustanowiona strefa ochrony bezpośredniej), Piecki (2 studnie o łącznej wydajności 87 m^3/h, ujęcie posiada ustanowioną strefę ochrony bezpośredniej), Chełmce (2 ujęcia o wydajności 20 m^3/h, ujęcie posiada ustanowioną strefę ochrony bezpośredniej), Sławsk Wielki (2 studnie o wydajności 17 m^3/h, ujęcie posiada ustanowioną strefę ochrony bezpośredniej). Na ujęciach wód znajdują się stacje uzdatniania wody, które obsługują następujące miejscowości: SUW Kruszwica – Kruszwica, Grodztwo, Chrosno, Lachmirowice, Sukowy, Baranowo, Racice, Słabęcin, Gizewo, Cykowo, Rechta, Rzepowo, Polanowice, Sokolniki, Kraszyce, Zakupie, Rzepiszyn, Gustawowo, Janikowo, SUW Piecki – Piecki, Piaski, Wola Wapowska, Papros, Bachorce, Skotniki, Wróble, Tarnowo, Gocanówko, Janocin, Zaborowo, Bródzki SUW Chełmce – Chełmce, Chełmiczki, Morgi, Kobylnica, SUW Sławsk Wielki - Sławsk Wielki, Żernik Janowice. W gminie działają również zakładowe stacje uzdatniania wody w Łagiewnikach, Kobylnikach, Gocanowie, Piaskach, Popowie i Brześciu. Ponadto dla miejscowości Arturowo, Szarlej, Ka

czyn, woda zakupywana jest z gminy Inowrocław ze Stacji Uzdatniania Wody w Łojewie, a dla miejscowości Przedbojewice ze Stacji Uzdatniania Wody w Tupadłach.

Gmina Pakość - posiada sieć wodociągową o długości 107,4 km bez przyłączy (w tym miasto – 12,66 km, obszar wiejski – 94,74 km), liczba przyłączy w sumie 1941sztuk, w tym miasto: 1036 sztuk, obszar wiejski: 905 sztuk. Stopień zwodociągowania gminy wynosi ok. 97%. Do sieci wodociągowej podłączonych jest 9679 mieszkańców. Na terenie miasta eksploatowane są dwa ujęcia wody wraz ze stacjami jej uzdatniania przy ul. Jankowskiej i ul. Inowrocławskiej. Obszar wiejski obsługiwany jest przez ujęcie wody Kościelec, które składa się z dwóch studni i pokrywa w pełni zapotrzebowanie na wodę wsi: Kościelec, Dziarnowo, Gorzany i Węgierce.

Gmina Rojewo – długość czynnej sieci wodociągowej wynosi 128,9 km, ilość przyłączy wodociągowych – 1140 sztuk. Gmina zwodociagowana jest w 85% Z wodociągów korzysta 1123 mieszkańców. Na terenie gminy funkcjonuje jedno ujęcie wody w Rojewie wraz ze stacją uzdatniania. Ujęcie składa sie z 3 studni o wydajności 85 m^3/h. SUW obsługuje następujące miejscowości: Bród Kamienny, Budziaki, Dąbie, Dobiesławice, Glinki, Glinno Wielkie, Jarki, Jaszczółtowo, Jezuicka Struga, Jurancice, Leśnianki, Liszkowice, Liszkowo, Mierogoniewice, Osiek Wielki, Płonkowo, Płonkówko, Rojewice, Rojewo, Stara Wieś, Ściborze, Topola, Wybranowo, Zawiszyn, Żelechlin.

Gmina Złotniki Kujawskie - posiada sieć wodociągową o długości całkowitej 171,1 km z przyłączami - 149,4 km bez przyłączy (liczba przyłączy – 1785 sztuk). Ujęcia wody ogółem w liczbie 3 sztuk zlokalizowane są w miejscowościach: Złotniki Kujawskie (3 studnie o łącznej wydajności 277 m^3/h), Tuczno (2 studnie o łącznej wydajności 90 m^3/h), Lisewo Kościelne (2 studnie o łącznej wydajności 73 m^3/h), Przy ujęciach wody zainstalowane są stacje uzdatniania wody, które obsługują następujące miejscowości: SUW Złotniki Kujawskie – Złotniki Kujawskie, Niszczewice, Gniewkówiec, Tupadły, Broniewo, Dobrogościce, Tarkowo Górne, Rucewo, Rucewko, Mierzwin; SUW Tuczno – Tuczno, Tuczno Wieś, Helenowo, Podgaj, Popowiczki, Leszcze, Dźwierzchno, Jordanowo; SUW Lisewo Kościelne – Lisewo Kościelne, Pęchowo, Palczyn, Dabrówka Kujawska, Krążkowo, Będzitowo, Będzitówek. Ogólny pobór wód w 2011 r. wyniósł 414 400 m^3. Stopień zwodociągowania gminy kształtuje się na poziomie ok. 99%. Z wodociągów korzysta około 9150 mieszkańców.

Tabela 4 Infrastruktura wodociągowa w gminach powiatu inowrocławskiego w 2011 r.

Wyszczególnienie	Długość rozdzielczej sieci wodociągowej [km]	Ilość przyłączy wodociągowych [szt.]	Stopień zwodociągowania [%]	Liczba mieszkańców podłączona do sieci wodociągowej
Gmina Dąbrowa Biskupia	165,6	1200	99,0	5190
Miasto i Gmina Gniewkowo	154,9	1955	93,0	13003*
Miasto Inowrocław	235,6	4638	99,5	74811*
Gmina Inowrocław	188,6	2593	89,0	9878*
Miasto i Gmina Janikowo	99,3	130	100	13642
Miasto i Gmina Kruszwica	132,6	2983	98,9	19623
Miasto i Gmina Pakość	107,4	1941	97,0	9679
Gmina Rojewo	128,9	1140	85,0	1123
Gmina Złotniki Kujawskie	149,4	1785	99,0	9150
POWIAT	**1362,3**	**18365**	**94,6**	**156099**

Źródło: Ankietyzacja Gmin i Zakładów Wod-Kan., * dane GUS z 2010 r.

2.4.2. Odprowadzanie ścieków komunalnych

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w powiecie inowrocławskim w 2011 r. wynosiła 529,13 km i była o prawie 17% dłuższa niż w 2008 r. (przybyło 89,83 km sieci). W tym samym czasie o 810 szt. wzrosła liczba przyłączeń kanalizacyjnych do budynków. W przypadku liczby osób korzystających z sieci kanalizacyjnej również odnotowano ponad 4,6% wzrost w stosunku do stanu z 2008 r.

Tabela 5. Sieć kanalizacyjna w powiecie inowrocławskim w latach 2008-2011

Parametr	jednostka	2008	2009	2010	2011
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	439,3	458,4	475,9	529,13*
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	9067	9367	9626	9877*

ścieki odprowadzone	dam^3	4975,7	5119,4	5053	b.
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	osoba	96125	96010	95650	b.
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej na wsi	osoba	13108	13990	14534	b.
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (ogółem)	osoba	109233	110000	110184	11461
Korzystający z kanalizacji	%	66,5	67,0	67,3	69.

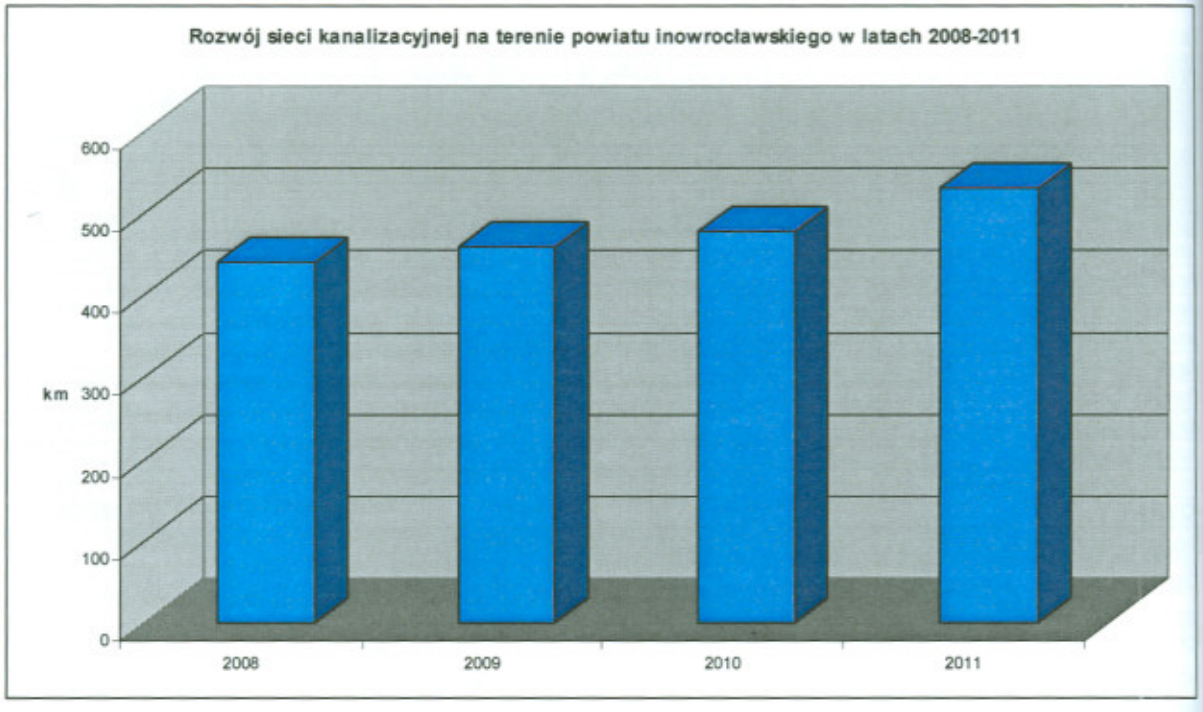
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS, *dane z ankietyzacji Gmin i zakładów wod.-kan.
dam^3 – jednostka objętości odpowiadająca 1000 m^3

Szczegółowe informacje dotyczące oczyszczalni i ilości oczyszczanych ścieków przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 6. Informacje dotyczące oczyszczanych ścieków w latach 2008 i 2011

Parametr	Jednostka	Rok	
		2008	2011
Ścieki oczyszczane ogółem, w tym:	dam^3/rok	4975,7	4874,1
mechanicznie	dam^3/rok	275	245
biologicznie	dam^3/rok	67	101
z podwyższonym usuwaniem biogenów	dam^3/rok	4689	4526
biologicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów w % ścieków ogółem	%	95,6	94,9
Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków	osoba	128763	118786
Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków	% ogółu	78,41	72,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS

Rysunek 4 Rozwój sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu inowrocławskiego w latach 2008-2011

Powiat inowrocławski należy do dobrze wyposażonych w infrastrukturę kanalizacyjną. Pod względem korzystających z instalacji w zajmuje 5 miejsce w województwie wśród wszystkich powiatów oraz 1 miejsce wśród powiatów ziemskich. Najwyższym udziałem ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu inowrocławskiego w 2011 r. odznaczało się miasto Inowrocław (97,5%) gmina Janikowo (81%) i gmina Kruszwica (75%). Najniższy wskaźnik dotyczył: gminy

Inowrocław (14%), gminy Rojewo (16.1%) i gminy Dąbrowa Biskupia (34%). Wskaźnik korzystających z sieci kanalizacyjnej w województwie kujawsko-pomorskim wynosi 64,3%.

Poniżej przedstawiono najnowsze informacje na temat gospodarki ściekowej pochodzące z ewidencji poszczególnych gmin lub z ewidencji przedsiębiorstw działających lokalnie w zakresie oczyszczania ścieków, które udzieliły odpowiedzi na przesłaną ankietę.

Gmina Dąbrowa Biskupia – posiada sieć kanalizacyjną o długości bez przyłączy równej 37,6 km (liczba przyłączy kanalizacyjnych – 289 sztuk). Gmina skanalizowana jest w 34%. Do kanalizacji podłączonych jest 1750 mieszkańców. W miejscowości Dąbrowa Biskupia pracuje gminna mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków, której odbiornikiem jest rzeka Tążyna - zlewnia rzeki Wisła. Przepustowość rzeczywista wynosi 225 m^3/d. Alternatywnym rozwiązaniem gospodarki ściekowej w celu realizacji wymagań KPOŚK[5] są wybudowane przez gminę 54 przydomowe oczyszczalnie ścieków w miejscowości Parchanie oraz 7 oczyszczalnie grupowych obsługujących budynki wielorodzinne w miejscowościach - Brudnia (1 szt.), Modliborzyce (1 szt.), Dziewa (1 szt.), Mleczkowo (1 szt.), Parchanie (3 szt.) – gdzie nastąpi ochrona ujęcia wody pitnej. Są to oczyszczalnie mechaniczno - biologiczne z zatapialnym złożem biologicznym i z filtrem odpływowym. Łączna przepustowość oczyszczalni ścieków wynosi 29,4 m^3/dobę dla 245 RLM. odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest: Kanał Parchański, gminny rów melioracyjny nr R-H, gminny rów melioracyjny nr R-E. W związku z realizacją w/w inwestycji w latach 2012-2015 gmina nie planuje dalszej realizacji inwestycji w zakresie gospodarki ściekowej (dalsza budowa oczyszczalni przydomowych ma być realizowana przez indywidualnych właścicieli posesji przy uzyskaniu dotacji celowej z środków budżetu gminy). W ewidencji gminy znajdują się zbiorniki bezodpływowe w ilości 449 sztuk oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków w ilości 68 sztuk. Gmina wchodzi w skład aglomeracji w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków o nazwie Dąbrowa Biskupia (liczba RLM=2053).

Gmina Gniewkowo - posiada sieć kanalizacyjną o długości bez przyłączy równej 45,7 km (liczba przyłączy kanalizacyjnych – 918 sztuk). Stopień skanalizowania gminy kształtuje się na poziomie ok. 60%. Brak danych na temat liczby mieszkańców podłączonych do kanalizacji w poszczególnych miejscowościach. W gminie funkcjonuje również kanalizacja deszczowa o długości 1,9 km. Na terenie gminy funkcjonują 2 mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków komunalnych: w miejscowości Więcławice obsługująca tylko mieszkańców tej miejscowości; przepustowość 70 m^3dobę, odbiornikiem bezpośrednim jest rów melioracyjny, a następnie kanał Parchański. Oczyszczalnia w m. Gniewkowo obsługująca mieszkańców miejscowości: Gniewkowo, Lipie, Kaczkowo, Wierzbiczany, Bąbolin, Michałowo, Perkowo, Buczkowo, Markowo, Szadłowice, Skalmierowice, Wierzchosławice, Wielowieś. Sieci kanalizacji sanitarnej w większości potrzebują kapitalnych remontów, ze względu na ich wiek. Zachodzące procesy erozji doprowadziły do występowania miejscowych nieszczelności, przesiąków do wód gruntowych. Gmina wraz z gminą Rojewo wchodzi w skład aglomeracji w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków o nazwie Gniewkowo (liczba RLM = 10129). Według ewidencji Urzędu Gminy na analizowanym terenie zlokalizowanych jest 895 zbiorników bezodpływowych(w tym na terenie miasta 245 szt., na terenach wiejskich 650 szt.) oraz 23 przydomowe oczyszczalnie ścieków

Gmina Inowrocław - posiada sieć kanalizacyjną o długości 32,5 km, (liczba przyłączy kanalizacyjnych – 371 sztuk). Częściową kanalizację posiada 6 miejscowości. Stopień skanalizowania gminy kształtuje się na poziomie ok. 14%. Gmina Inowrocław wraz z miastem Inowrocław wchodzą w skład aglomeracji o nazwie Inowrocław. Liczba RLM w gminie wynosi – 2 337 osób. W skład aglomeracji wchodzą następujące miejscowości: Cieślin, Kruśliwiec, Sójkowo, Sławęcin, Sławęcinek, Strzemkowo, Gnojno, Jacewo, Marulewy. Na terenie gminy nie ma oczyszczalni ścieków. Ścieki kierowane są do oczyszczalni w mieście Inowrocław. Ponadto ścieki z miejscowości Łojewo odprowadzane są siecią kanalizacyjną do oczyszczalni w Szarleju gmina Kruszwica.

Miasto Inowrocław - posiada sieć kanalizacyjną o długości bez przyłączy równej 132,59 km, z przyłączami kanalizacyjnymi 170,19 km (liczba przyłączy kanalizacyjnych – 4 606 sztuk). Stopień skanalizowania miasta kształtuje się na poziomie ok. 97,5%. Ponadto na terenie miasta występuje kanalizacja deszczowa o długości 62,88 km. Odbiornikami wód deszczowych są: Smyrnia Duża, Rów Marulewski, Rów Rąbiński. Na terenie miasta funkcjonuje 1 mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych z podwyższonym usuwaniem biogenów o przepustowości 17 314 m^3/d. Obsługuje mieszkańców podłączonych do sieci kanalizacji zbiorczej na terenie miasta Inowrocław i Gminy Inowrocław (Cieślin, Kruśliwiec, Sójkowo, Sławęcin, Sławęcinek, Strzemkowo, Gnojno, Jacewo, Marulewy. Ścieki z oczyszczalni odprowadzane są do rowu Rąbińskiego, który jest prawobrzeżnym dopły-

[5] KPOŚK- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

wem rzeki Noteć Wschodnia. Miasto wraz z Gminą Inowrocław wchodzą w skład aglomeracji Inowrocław w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków o nazwie Inowrocław (liczba RLM = 88126). W obecnej chwili Aglomeracja spełnia wymagania KPOŚK. W celu realizacji dalszych wymagań KPOŚK planowane są modernizacje i remonty istniejących urządzeń kanalizacyjnych oraz rozbudowa sieci kanalizacyjnej na nowo powstających osiedlach.

Gmina Janikowo - posiada sieć kanalizacyjną o długości 55,8 km (liczba przyłączy kanalizacyjnych – 651 sztuk). Ogólna liczba mieszkańców podłączonych do sieci kanalizacyjnej wynosi 11128, w poszczególnych miejscowościach: Janikowo – 9140, Trląg – 371, Głogówiec – 225, Kołuda Wielka – 431, Kołuda Mała – 253, Sielec – 124, Broniewice – 415, Dobieszewice – 169. Długość sieci kanalizacji deszczowej na terenie gminy wynosi 10,5 km. Stopień skanalizowania gminy kształtuje się na poziomie ok. 81%. Na terenie gminy funkcjonuje oczyszczalnia Zakładu Produkcyjnego JANIKOSODA w Janikowie, jest to oczyszczalnia przemysłowa, biologiczna, o przepustowości 32 088 m^3/d. Obsługuje następujące miejscowości: Janikowo, Trląg, Głogówiec, Kołuda Wielka, Kołuda Mała, Sielec, Broniewice, Dobieszewice. Bezpośrednim odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Wisła. Według ewidencji Urzędu Gminy na analizowanym terenie zlokalizowanych jest 330 zbiorników bezodpływowych oraz 4 przydomowe oczyszczalnie ścieków. Gmina wchodzi w skład aglomeracji w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków o nazwie Janikowo (liczba RLM = 13750). W chwili obecnej władze gminy są w trakcie realizacji zadań mających na celu spełnienie wymagań dla aglomeracji określonych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK), w tym rozbudowa miejskiej sieci kanalizacyjnej do miejscowości Ludzisko (ok. 15 km sieci kanalizacyjnej). Ponadto w przypadku stanu technicznego urządzeń kanalizacyjnych wymagana jest modernizacja stacji centralnej przepompowni ścieków oraz czyszczenie odcinków kanalizacji miejskiej.

Gmina Kruszwica - posiada sieć kanalizacyjną o długości 132 km, w tym grawitacyjnej z przyłączami 48 km, tłocznej 84 km (liczba przyłączy kanalizacyjnych – 1621 sztuk). Stopień skanalizowania gminy kształtuje się na poziomie 75%. Do kanalizacji podłączonych jest 16 112 mieszkańców, w tym: 8 868 mieszkańców miasta, 7 244 mieszkańców obszarów wiejskich. Długość sieci kanalizacji deszczowej wynosi ok. 3,9 km. Na terenie gminy funkcjonuje 1 mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych z podwyższoną usuwalnością biogenów w miejscowości Szarlej, o przepustowości 2100 m^3/dobę. Oczyszczalnia obsługuje miejscowości: Kruszwica ,Brześć, Karsk, Witowice, Tarnówko, Janocin, Gocanowo, Gocanówko, Głębokie Tarnówko, Bródzki, Grodztwo, Łagiewniki, Rzepowo, Giżewo, Racice, Baranowo, Lachmirowice, Chrosno, Słabęcin, Sukowy, Kobylniki, Piecki, Piaski, Wola Wapowska, Maszenice, Szarlej, Arturowo, Karczyn i Łojewo. Bezpośrednim odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest Noteć Wschodnia. Według ewidencji Urzędu Miejskiego na analizowanym terenie funkcjonuje 1 405 zbiorników bezodpływowych i 7 przydomowych oczyszczalni ścieków. Gmina wchodzi w skład aglomeracji w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków o nazwie Kruszwica (liczba RLM = 55600). Aglomeracja spełnienia już wymagania dla aglomeracji określonych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK).

Gmina Pakość - posiada sieć kanalizacyjną o łącznej długości 15,35 km bez przyłączy, w tym na terenie miasta 8,15 km, na terenach wiejskich 7,2 km (liczba przyłączy kanalizacyjnych – 398 sztuk, w tym miasto – 348 sztuk, wieś – 50 sztuk). Stopień skanalizowania gminy kształtuje się na poziomie 43%. Długość sieci kanalizacji deszczowej wynosi 0,8 km. Na terenie gminy funkcjonuje 1 mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych w Kościelcu, o przepustowości 75 m^3/dobę. Oczyszczalnia obsługuje część Kościelca. Bezpośrednim odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest Struga Kościelecka. Jednak zdecydowana większość ścieków trafia na mocy porozumienia do oczyszczalni ścieków w Sadłogoszczy, gm. Barcin. Gmina Pakość od 2009 roku stara się o utworzenie wspólnej aglomeracji z Gminą Barcin. Według ewidencji Urzędu Miejskiego na analizowanym terenie funkcjonuje 641 zbiorników bezodpływowych i 40 przydomowych oczyszczalni ścieków. Gmina Pakość od 2008 r. nie jest aglomeracją.

Gmina Rojewo - posiada sieć kanalizacyjną o długości 10,3 km (liczba przyłączy kanalizacyjnych – 105 sztuk). Stopień skanalizowania gminy kształtuje się na poziomie 16,1%. Do kanalizacji podłączonych jest 610 mieszkańców gminy. Długość sieci kanalizacji deszczowej wynosi 0,208 km. Na terenie gminy nie ma oczyszczalni ścieków, funkcjonuje punkt zlewny w Rojewie. Według ewidencji Urzędu Gminy na jej terenie funkcjonuje 634 zbiorniki bezodpływowe i 110 przydomowych oczyszczalni ścieków. Gmina wchodzi w skład aglomeracji w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków o nazwie Gniewkowo (liczba RLM = 10129). Aglomeracja nie spełnienia wymagań dla aglomeracji określonych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). W celu osiągnięcia tych wymagań niezbędna jest budowa sieci kanalizacyjnej.

Gmina Złotniki Kujawskie - posiada sieć kanalizacyjną o łącznej długości 67,29 km (liczba przyłączy kanalizacyjnych – 918 sztuk). Stopień skanalizowania gminy kształtuje się na poziomie 63%. Na tere-

nie gminy funkcjonuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych w Mierzwin, o przepustowości 900 m^3/dobę. Bezpośrednim odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rów melioracyjny uchodzący do jeziora Tuczno. Gmina wchodzi w skład aglomeracji w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków o nazwie Złotniki Kujawskie (liczba RLM = 9060).

Tabela 7 Infrastruktura kanalizacyjna w gminach powiatu inowrocławskiego w 2011 r.

Wyszczególnienie	Długość sieci kanalizacyjnej [km]	Ilość przyłączy kanalizacyjnych [szt.]	Stopień skanalizowania [%]	Liczba mieszkańców podłączona do sieci kanalizacyjnej
Gmina Dąbrowa Biskupia	37,60	289	34,0	1221*
Miasto i Gmina Gniewkowo	45,70	918	60,0	7580*
Miasto Inowrocław	132,59	4606	97,5	69152*
Gmina Inowrocław	32,50	371	14,0	1541*
Miasto i Gmina Janikowo	55,8,0	651	81,0	11128
Miasto i Gmina Kruszwica	132,00	1621	75,0	16112
Miasto i Gmina Pakość	15,35	398	43,0	3748*
Gmina Rojewo	10,30	105	16,1	610
Gmina Złotniki Kujawskie	67,29	918	63,0	3518*
POWIAT	**529,13**	**9877**	**69,4**	**114610**

Źródło: Na podstawie ankietyzacji Gmin i Zakładów Wod-Kan., * dane GUS z 2010 r.

Oprócz oczyszczalni komunalnych na terenie powiatu znajdują się oczyszczalnie przemysłowe, których zestawienie zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 8 Wykaz oczyszczalni przemysłowych na terenie powiatu inowrocławskiego

Lp.	Lokalizacja	Gmina	Średni zrzut ścieków m^3/d	Typ	Odbiornik
1.	„Kom-Rol" Kobylniki-Gospodarstwo Rolne Bąkowo	Dąbrowa Biskupia	20,0	mech-biologiczna	Rów melioracyjny
2.	„Kom-Rol" Kobylniki-Gospodarstwo Rolne Sobiesiernie	Dąbrowa Biskupia	46,5	mech-biologiczna	Rów melioracyjny
3.	Rolnicza Spółdzielnia Pracownicza Modliborzyce	Dąbrowa Biskupia	18,0	mech-biologiczna	Kanał Parchański
4.	Zakłady Mięsne „Viando"	Dąbrowa Biskupia	405,4	mech-biologiczna	Rów melioracyjny
5.	Zakład Przetwórstwa Cykorii w Wierzchosławicach	Gniewkowo	78,0	mechaniczna	Rów melioracyjny Kanał Parchański
6.	AWRSP oczyszczalnia Wierzchosławice	Gniewkowo	70,5	mech-biologiczna	Rów melioracyjny
7.	AWRSP oczyszczalnia Wierzbiczany	Gniewkowo	9,5	mechaniczna	Rów melioracyjny
8.	Spółdzielni Produkcyjno – Handlowa „SINWAR" w Inowrocławiu	m. Inowrocław	12,3	mech-biologiczna	Rów Szymborski
9.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „INTURRS" w Inowrocławiu	m. Inowrocław	7,3	mech-biologiczna	Kanał Smyrnia
10.	Inowrocławskie Zakłady Chemiczne „Soda – Mątwy w Inowrocławiu	m. Inowrocław	3 337,5	mechaniczna	Rz. Noteć
11.	Inowrocławskie Zakłady Chemiczne „Soda – Mątwy w Inowrocławiu	m. Inowrocław	22 693,8	mechaniczna	Rz. Wisła
12.	KSC oddział Janikowo	Janikowo	3 459,0	mechaniczna	Zbiornik Pakoski
13.	Janikowskie Zakłady Sodowe „Janikosoda" S.A. w Janikowie	Janikowo	32 088,0	mechaniczna	Rz. Wisła

15.	Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Nowość" Jezuicka Struga – oczyszczalnia zakładowa	Rojewo	146,0	mech-biologiczna	Kanał Jurancicki
16.	KSC oddział Tuczno	Złotniki Kujawskie	746,0	mech-biologiczna	Rów melioracyjny, Jezioro Tuczno
17.	Kopalnia Soli „Solino"S.A. w m. Góra	Inowrocław	30,00	mech-biologiczna	Rów melioracyjny
18.	„Tańscy" S.J. Tańscy	Inowrocław	55,00	mech-biologiczna	Rów melioracyjny

Źródło: APOS dla powiatu inowrocławskiego z 2008 r.

W 2011 r. ilość odprowadzonych ścieków przemysłowych była o 4,7% niższa niż w 2008 r. i wyniosła 18 732 dam^3. Ilość ścieków odprowadzona bezpośrednio do kanalizacji stanowiła 2,8%, natomiast. Oczyszczeniu (mechanicznemu, chemicznemu, lub biologicznemu) poddano 17043 dam^3, czyli o 6,9% mniej niż w 2008 r., natomiast nie oczyszczanych ścieków przemysłowych było o 31,1% mniej niż w 2008 r. (657 dam^3).

2.4.3. Charakterystyka zaopatrzenia powiatu w gaz ziemny

Z danych GUS za 2010 r. wynika, że 55,5 % ogółu ludności powiatu inowrocławskiego korzystało z sieci gazowej. Pomimo tego, że przez wszystkie gminy przebiega sieć gazowa w 2 (Dąbrowa Biskupia i Rojewo) mieszkańcy nie korzystają z gazu sieciowego. Najwyższe wskaźniki dotyczące korzystania z sieci gazowej charakteryzowały w 2010 r. ludność miasta Inowrocław (80%), gminę Janikowo (60,3%), gminę Pakość (55,2%).

Ogólna długość czynnej sieci gazowej w 2010 r. wynosiła 340,5 km i w stosunku do roku 2008 wzrosła o 2,7%. Do poszczególnych budynków w 2010 r. wykonane było 5528 przyłączy gazowych. W tym samym roku użytkownicy sieci zużyli ponad 13017 tys. m^3 gazu, z czego prawie 59% została wykorzystana na ogrzewanie mieszkań. W stosunku do 2008 r. o 3,8 % wzrosła liczba osób korzystających z gazu do ogrzewania mieszkań.

Tabela 9 Charakterystyka sieci gazowej w powiecie inowrocławskim w latach 2008 - 2011

Sieć gazowa	Jednostka	2008	2009	2010	%*
długość czynnej sieci ogółem	m	331155	338752	340502	+2,7
długość czynnej sieci przesyłowej	m	145729	145729	145729	0
długość czynnej sieci rozdzielczej	m	185426	193023	194773	+4,7
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	szt.	4988	5429	5528	+9,7
odbiorcy gazu	gosp. dom.	32527	32579	32570	+0,1
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp. dom.	2827	2883	2941	+3,8
odbiorcy gazu w miastach	gosp. dom.	31565	31611	31588	+0,07
zużycie gazu	tys. m^3	11538,70	11919,50	13017,00	+11,3
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	tys. m^3	6432,1	6967,3	7641,9	+15,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS
* stan z roku 2010 w stosunku do sytuacji w 2008 r.

2.4.4. Charakterystyka zaopatrzenia powiatu w energię cieplną

Na terenie powiatu inowrocławskiego dominują indywidualne systemy zaopatrzenia w ciepło wykorzystujące nośniki energii w postaci paliw stałych (przede wszystkim węgiel kamienny, miał węglowy, drewno i odpady z drewna). Największym podmiotem gospodarczym działającym w zakresie zaopatrzenia mieszkańców w energię cieplną na terenie powiatu jest Zakład Energetyki Cieplnej sp. z o.o. w Inowrocławiu. Zaopatrzenie w ciepło w poszczególnych gminach przedstawia się następująco:

Gmina Dąbrowa Biskupia – kotłownie głównie opalane olejem opałowym obsługują jednostki samorządowe, są to: kotłownia obsługująca Urząd Gminy – moc kotła 130 kW, kotłownie obsługujące szkoły: Dąbrowa Biskupia, Pieranie – moc kotła 80 kW, Parchanie – moc kotła 50 kW, Ośniszczewko – moc kotła 170 kW. Większość mieszkańców stosuje indywidualne paleniska opalane węglem.

Gmina Inowrocław - brak jest zbiorczych systemów ciepłowniczych, związanych z istnieniem sieci ciepłowniczej. Sytuacja taka związana jest ze strukturą mieszkaniową gminy opartą w głównym stopniu o budownictwo jednorodzinne. Z tego względu mieszkańcy gminy korzystają z indywidualnych

kotłowni (głównie węglowych, olejowych oraz wykorzystujących energię elektryczną). na terenie gminy Inowrocław było 3 154 mieszkań o łącznej powierzchni 279 309 m^2. W tym samym roku analizy 2 302 mieszkań (ok. 73% ogółu mieszkań) było wyposażone w centralne ogrzewanie. Pozostałe 27% mieszkań na terenie gminy Inowrocław ogrzewane jest za pomocą piecyków węglowych, oszczędnościowych piecyków gazowych, dmuchaw elektrycznych oraz przenośnych piecyków olejowych. Budynki użyteczności publicznej w znaczącej większości są opalane paliwami tradycyjnymi, tj. olejem opałowym, węglem oraz energią elektryczną.

Gmina Janikowo – w mieście Janikowo istnieje system ciepłowniczy oparty o zasilanie z Elektrociepłowni Kujawy obsługujący większość budynków w mieście (80%). Pozostała część miasta, głównie zabudowa jednorodzinna jest ogrzewana z kotłowni lokalnych, z których niewielki odsetek posiada przyłącze gazowe, a pozostałe opalane są węglem. Sieć ciepłowniczą posiada również Koluda Wielka, w której budynki zasilane są w c.o. i c.w. z lokalnej kotłowni opalanej węglem. Pozostałe miejscowości posiadają indywidualne kotłownie opalane węglem. Szkoły na terenie gminy są ogrzewane olejem opałowym.

Gmina Kruszwica – na terenie miasta głównym źródłem zasilającym wielorodzinne budynki mieszkaniowe w ciepło i ciepłą wodę jest Kotłownia zlokalizowana przy ul. Wiejskiej 47 należąca do Zakładu Energetyki Cieplnej Przedsiębiorstwa Komunalnego w Kruszwicy produkująca rocznie ciepło w ilości ok. 66 132 GJ. Szacuje się, że wszystkie budynki wielorodzinne na terenie miasta Kruszwicy zużywają do ogrzewania 61 835 GJ/rok. Na terenach wiejskich budynki wielorodzinne z centralnym ogrzewaniem zbiorowym zużywają ok. 23 700 GJ ciepła w skali roku.

Miasto Inowrocław - zaopatrzenie odbiorców w Inowrocławiu w ciepło realizowane jest przy wykorzystaniu:

- miejskiego systemu ciepłowniczego zasilanego ze źródeł do niego przyłączonych,
- wykorzystujących jako paliwo węgiel kamienny,
- systemu ciepłowniczego o zasięgu lokalnym zasilanego z EC Inowrocław - Soda Polska CIECH,
- gazu ziemnego przesyłanego sieciami, energii elektrycznej, węgla kamiennego spalanego w kotłowniach obsługujących obszary lokalne lub pojedyncze obiekty,
- węgla spalanego w piecach i kotłowniach indywidualnych,
- źródeł energii odnawialnej.

Przedsiębiorstwem ciepłowniczym działającym na terenie miasta Inowrocław jest Zakład Energetyki Cieplnej Sp. z o.o. (ZEC Sp. z o.o.) Aktualnie miejski system ciepłowniczy pokrywa ponad 52% potrzeb cieplnych odbiorców w Inowrocławiu (wg zamówionej mocy ok. 103,6 MW). Zasilany jest on przez źródła ZEC Sp. z o.o. o mocach zainstalowanych:

- Ciepłownia Rąbin - 102,07 MW,
- Ciepłownia ul. Św. Ducha - 23,26 MW.

Głównymi odbiorcami ciepła z ZEC są: spółdzielnie mieszkaniowe (bez wspólnot) – 34,43%, PGKiM (bez Wspólnot) – 2,36%, Wspólnoty Mieszkaniowe – 22,55%, TBS i poz. Mieszkaniówska – 4,47%, Uzdrowiska, Sanatoria – 8,05%, Instytucje publiczne – 18,89%, handel, usługi i przemysł – 9,25%.

Elektrociepłownia Inowrocław – Soda Polska CIECH EC Inowrocław wyposażona jest w cztery kotły parowe, w których ciepło wytwarzane w kogeneracji pochodzi ze spalania węgla kamiennego. Łączna osiągalna moc cieplna źródła wynosi 356 MWt. Ciepło użytkowe z EC Soda wykorzystywane jest dla pokrycia potrzeb własnych zakładu produkcyjnego i odbiorców zewnętrznych zlokalizowanych w obrębie oddziaływania EC. Ponadto na terenie miasta znajduje się ponad 20 kotłowni lokalnych wytwarzających ciepło dla potrzeb własnych obiektów przemysłowych, obiektów użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych. Paliwem wykorzystywanym w ww. kotłowniach jest głównie gaz ziemny i olej opałowy, natomiast w niewielkim zakresie paliwo stałe (węgiel, miał węglowy) oraz OZE.

Gmina Pakość – na terenie miasta i gminy funkcjonują lokalne systemy ogrzewania zbiorowego, ogrzewanie indywidualne kotłami centralnego ogrzewania oraz ogrzewanie piecami. Przedsiębiorstwo Usług Gminnych Sp. z o.o. posiada w eksploatacji na terenie miasta i gminy Pakość osiem kotłowni o łącznej mocy ok. 2,7 MW, opalane są głównie gazem lub olejem opałowym. Pozostałe budynki posiadają indywidualne systemy ogrzewania.

Na terenach gmin Rojewo, Złotniki Kujawskie i Gniewkowo większość instalacji wytwarzających ciepło stanowią indywidualne kotłownie opalane węglem i drewnem.

Z danych GUS wynika, że w 2010 r. ciepłownie na terenie powiatu sprzedały łącznie 1 109 933 GJ energii cieplnej, z czego ponad 83% zużytkowano w budynkach mieszkalnych a pozostałą ilość w budynkach urzędów i instytucji.

Tabela 10 Charakterystyka sieci cieplnej w powiecie inowrocławskim w latach 2008 - 2010

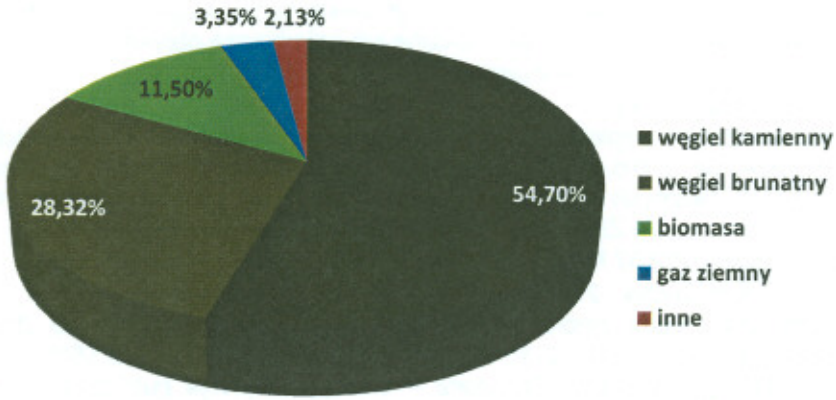
Sieć cieplna	Jedn.	2008	2009	2010	%*
Kotłownie ogółem	szt.	72	68	70	-2,7
Długość sieci cieplnej przesyłowej	km	1519,1	89,9	89,6	-94
Długość sieci cieplnej połączeń do budynków i innych obiektów	km	67,3	38,1	38,9	-42
Sprzedaż energii cieplnej	GJ	967830,5	949036,6	1109933,0	+12,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS
* stan z roku 2010 w stosunku do sytuacji w 2008 r.

Z analizy danych zawartych w tabeli wynika, że w okresie od 2008 do 2010 r. na terenie powiatu zmniejszyła się liczba eksploatowanych kotłowni cieplnych, zmniejszyła się długość sieci cieplnej przesyłowej i połączeń do budynków, a sprzedaż energii cieplnej wzrosła prawie o 12,8%.

2.4.5. Charakterystyka zaopatrzenia powiatu w energię elektryczną

Głównym dostawcą energii elektrycznej na terenie powiatu inowrocławskiego jest Grupa ENEA S.A. Podstawowymi nośnikami energii pierwotnej potrzebnej do wytworzenia energii elektrycznej przez analizowany podmiot są nadal paliwa kopalne stałe w postaci węgla kamiennego i brunatnego (łączny udział na poziomie 83,02%). Udział biomasy w wytwarzaniu energii w 2011 r. kształtował się na poziomie 11,5%. Szczegółowa struktura zużycia paliw została przedstawiona na wykresie kołowym.

Rysunek 5 Struktura paliw zużytych do produkcji energii elektrycznej sprzedanej w 2011 r. przez Grupę ENEA (Źródło: opracowanie własne na podstawie http://www.enea.pl/)

W ostatnich latach nieznacznie ubyło odbiorców energii elektrycznej. Jednak zużycie energii w powiecie wzrosło o 3,9%.

Tabela 11 Zaopatrzenie w energię elektryczną w powiecie inowrocławskim w latach 2008 i 2010

Energia elektryczna w gospodarstwach domowych	jednostka	2008	2010
odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu, w tym:	Szt.	52762	52439
-odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu w miastach	Szt.	37662	37282
-odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu na wsi	Szt.	15100	15157
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu ogółem	MW.h	106830	111219

Źródło: GUS

2.4.6. Sieć komunikacyjna

Infrastruktura transportowa na terenie powiatu obejmuje sieć dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz sieć kolejową. Sieć dróg krajowych tworzą:

- DK nr 15 Toruń – Poznań,

- DK nr 25 Bydgoszcz – Inowrocław,
- DK nr 62 Strzelno - Włocławek.

Sieć dróg wojewódzkich tworzą:

- DW nr 246 Łabiszyn - Złotniki Kujawskie - Gniewkowo - Dąbrowa Biskupia,
- DW nr 251 Pakość – Inowrocław,
- DW nr 252 Inowrocław – Zakrzewo – Rózinowo,
- DW nr 255 Pakość – Broniewice – Strzelno,
- DW nr 398 Złotniki Kujawskie - Niszczewice – Liszkowo,
- DW nr 412 Tupadły – Kobylniki,

Długość dróg powiatowych w granicach 4 miast wynosi 46,323 km. Największa ilość znajduje się w mieście Inowrocław - 35,316 km dróg, Janikowo z ilością 6,511 km następnie Kruszwica - 3,018 km. Natomiast najmniej przebiega przez miasto Pakość, bo zaledwie 1,478 km dróg powiatowych. Ogólna długość dróg zamiejskich w powiecie inowrocławskim wynosi 488,930 km.

Ponadto sieć drogową tworzy również 365 km dróg gminnych.

Przez powiat inowrocławski przebiegają szlaki kolejowe o znaczeniu ogólnokrajowym. Stacja Inowrocław jest węzłem kolejowym umożliwiającym połączenie przez Bydgoszcz i Toruń z Gdańskiem, Gdynią, Olsztynem oraz Warszawą. Linia kolejowa biegnąca do Poznania umożliwia dobre połączenia ze Szczecinem i Wrocławiem. Największe znaczenie komunikacyjne ma zelektryfikowana magistrala węglowa Gdynia – Katowice (Herby), która łączy nasz powiat z południem Polski.

Przez teren powiatu inowrocławskiego przebiega również dawny szlak żeglugi śródlądowej Noteć – Wisła (droga wodna W-75) łączący Gopło i Noteć z Kanałem Bydgoskim, umożliwiającym połączenie wodne Odry z Wisłą. Nie jest on obecnie eksploatowany, ze względu na zbyt niskie parametry techniczne i nieistniejącą flotyllę rzeczną. Z uwagi na brak odpowiedniego zagospodarowania infrastrukturalnego nie jest również wykorzystywany jako szlak żeglugi turystycznej.

2.5. Turystyka

Powiat inowrocławski posiada wiele atrakcji turystycznych ze względu na ciekawe położenie przyrodniczo-krajobrazowe.

Atutem miasta Inowrocław jest jego ponad 130-letnia tradycja uzdrowiskowa. Bogate miejscowe złoża naturalnych surowców – głównie soli kamiennej i wapieni, torfu niskiego i borowinowego, gliny, iłów i wód mineralnych – stały się podstawą lecznictwa uzdrowiskowego. Nizinny klimat okolic Inowrocławia nie obciąża organizmów osób chorych na niewydolność krążenia i ma dobroczynny wpływ w procesie rehabilitacji chorób serca oraz sprzyja leczeniu schorzeń reumatycznych, wspiera też rehabilitację układu ruchu. Placówki uzdrowiskowe oferują swym pacjentom kilkadziesiąt rodzajów zabiegów leczniczych, m. in.: kąpiele solankowe i zawijania borowinowe. Bazę uzdrowiskową Inowrocławia tworzą m.in.: „Solanki" Uzdrowisko Inowrocław Sp. z o.o. (Sanatorium Kujawiak I, Kujawiak II, Kompleks „Kujawianka", Willa „Ostoja"), Sanatorium Uzdrowiskowe „Przy Tężni" „Oaza", „Modrzew" i „Energetyk".

Miasto Kruszwica natomiast było ważnym ośrodkiem na szlaku bursztynowym. Obecnie na terenie gminy znajduje się 287 obiektów wpisanych do ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w tym słynna Mysia Wieża leżąca nad brzegiem jeziora Gopło. Najbardziej atrakcyjnym turystycznie obszarem jest część gminy (około ¼ powierzchni ogólnej) położona w Nadgoplańskim Parku Tysiąclecia obejmująca jezioro Gopło oraz przylegające tereny.

Utworzony na Noteci Zachodniej Zbiornik Pakoski przez spiętrzenie j. Pakoskiego i Bronisławskiego, posiada dobre warunki do uprawiania sportów wodnych, od 1999 r. są tu organizowane m.in. Motorowodne Mistrzostwa Świata, Regaty Żeglarskie.

Przez powiat przebiegają szlaki turystyczne, które wraz z licznymi zabytkami oraz obiektami cennymi przyrodniczo przyczyniają się do wzmożonego ruchu turystycznego.

W gminach powiatu inowrocławskiego drzemie również potencjał rozwoju agroturystyki.